

# „Nevím, kam archeologie dojde, ale doufám, že nedojde do cíle...“: Rozhovor s Janem Maříkem, ředitelem Archeologického ústavu AV ČR, Praha, v. v. i.

Acta Fakulty filozofické  
Západočeské univerzity v Plzni /  
West Bohemian Review of  
Social Sciences & Humanities  
2020, Vol. 12 (2), 57–63  
DOI: <https://doi.org/10.24132/actaff.2020.12.2.4>  
<https://actaff.zcu.cz/>  
ISSN 2336-6346



This paper is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International License.

**Jan Mařík** je archeolog, pedagog a od června 2017 ředitel Archeologického ústavu AV ČR, Praha, v. v. i. Dlouhodobě se věnuje prostorové archeologii, archeologii raného středověku, možnostem aplikace virtuální reality v archeologii a širší problematice památkové péče. Na Katedře archeologie Západočeské univerzity v Plzni několik let přednášel archeologii raného středověku. V současnosti se na tomto pracovišti věnuje především doktorandům.

\* \* \*

*Josef Hložek:* Vážený pane doktore, od roku 2017 jste ředitelem Archeologického ústavu AV ČR, Praha, v. v. i., který oslavil v loňském roce stoleté výročí. Jakou úlohu v současné době zastává tato nejen svým stářím úctyhodná instituce?

*Jan Mařík:* Když Lubor Niederle v roce 1919 zakládal archeologický ústav, tak do jeho vínku vetkl velmi moderní koncepci, která se do značné míry naplňuje i dnes. Lubor Niederle si představoval Archeologický ústav, tehdy Státní archeologický ústav, jako garanta a hlavní centrální instituci, která bude realizovat na vědeckých základech založený terénní archeologický výzkum a zároveň bude sloužit jako organizace podpůrná pro regionální muzea, amatérské badatele a celou širokou skupinu osob, které se zajímají o archeologii o archeologické nálezy. Důležitou úlohou tehdejšího Státního archeologického ústavu bylo také shromažďování informací o archeologických nálezech. Tehdy se to dělo mimo jiné formou výstřižkové služby a sbíráním informací, které vyšly v běžném denním tisku. Tuto úlohu plní ústav do dnešní doby, jen jinou formou. Dnes je nástrojem ke shromažďování archeologických dat informační systém, jehož součástí je Archeologická mapa České republiky (AMČR).<sup>1</sup> Archeologický ústav plní tuto úlohu i nadále jako ten, který shromažďuje informace nejen o archeologických nálezech, ale také o výsledcích archeologických výzkumů a disponuje největší oborovou databází z území ČR. To jsou tedy dva hlavní úkoly, které Archeologický ústav plnil a bude plnit i nadále. K těmto úkolům se přidává ještě jeden, který je v jistém smyslu požadavkem moderní doby. Tím je popularizace oboru a obecně komunikace s laickou veřejností.; Existuje relativně velká skupina lidí, kteří se chtějí na poznávání archeologických pramenů aktivně podílet. Při komunikaci s širší veřejností hraje významnou roli nejen samotná popularizace, ale také edukace zaměřená na vysvětlení podstaty archeologických nálezů a jejich smyslu. Při relativně malém počtu archeologů v České republice se může stát informovaná veřejnost tím nejmocnějším nástrojem pro ochranu našeho archeologického dědictví.

<sup>1</sup>Viz <http://www.archeologickamapa.cz/>.

Doufám tedy, že Archeologický ústav bude na těchto třech základních pilířích, kterými jsou věda, shromažďování informací pro vědecký výzkum a komunikace s veřejností, plnit svou úlohu i do budoucna.

*Josef Hložek:* Co byste si přál jako ředitel Archeologického ústavu v Praze? Jak by měl ústav vypadat řekněme za nějakých 5–10 let?

*Jan Mařík:* V tomto směru začnu u věcí zcela přízemních a to je financování. Archeologický ústav je v situaci, kdy vedle finanční podpory Akademie věd, která je stěžejní, tvoří téměř polovinu rozpočtu účelové prostředky a finance spojené se záchrannými výzkumy. Účelové prostředky jsou především domácí a zahraniční granty. Opakované podávání žádostí a přihlášek do grantových soutěží a následná byrokratická zátěž spojená s administrací projektů představuje pro vědecké pracovníky neúměrnou zátěž. Kapacitu, kterou by mohli věnovat vědecké práci, tráví nad vyplňováním formulářů, reportů a někdy bohužel i plněním nesmyslných požadavků některých ministerských úředníků.

Přál bych si, aby bylo možné realizovat dlouhodobější výzkumné projekty, což se nám postupně daří v tuto chvíli zejména díky podpoře Akademie věd ČR. Doufám, že si archeologický ústav i nadále udrží pozici jedné z předních vědeckých institucí v ČR a že budeme mít více klidu na práci a budeme se moci věnovat více vědě než administrativě okolo vědy.

*Josef Hložek:* Jakým směrem se podle Vás ubírá současná archeologie? Co je jejím cílem?

*Jan Mařík:* Nevím, kam archeologie dojde, ale doufám, že nedojde do cíle (smích). To by znamenalo, že by měla skončit. To není mým přáním. Myslím si, že archeologie se bude stále silně propojovat s přírodovědnými obory. Již dnes se ukazuje, že interdisciplinárně pojaté výzkumy jsou schopné přinášet nové otázky a témata výzkumů. Na druhé straně mám trochu pocit, že čistě klasické postupy práce s archeologickým materiálem se zdají být do určité míry vyčerpány. Na naše otázky bude archeologie hledat odpovědi jinde, ať už se bude jednat např. o genetiku, výzkumy izotopů, výzkumy technologií. Tam bude do budoucna směřovat archeologie jako vědní obor. Ale pořád zde bude zůstat podstatný podíl té klasické terénní práce. Mám velké přání, aby ubývalo terénních výzkumů, které jsou prováděny čistě za účelem získání artefaktů, a aby samotné výzkumy měly svůj záměr mnohem lépe postavený. To mi v té dnešní archeologii stále do určité míry chybí.

*Josef Hložek:* Takže by nemělo dojít k situaci, že by při terénních výzkumech převládl technicistní přístup k archeologickým pramenům?

*Jan Mařík:* Přesně tak, technicistní přístup k pramenům je cestou do pekel, resp. cesta k plnění depozitářů dalšími tisícovkami beden materiálu, se kterým nikdo nebude schopen smysluplně pracovat.

*Josef Hložek:* Čím je výjimečná česká archeologie? Má nějaká specifika?

*Jan Mařík:* Já bych nebyl rád, aby měla příliš mnoho specifík, neboť by se stala oborem, který bude obtížně komunikovat se svými partnery. Jestli něco česká archeologie po roce 1990 ukázala, tak to, že sice umí být svébytná, ale zároveň také že dokáže komunikovat se zahraničím. Archeologie postavená především na národně orientovaných tématech přestává být vědou a stává se politickým nástrojem. Je to mimochodem cesta, kterou se vydaly některé nové mladé státy, které svůj obor uzavírají, a dosažené výsledky využívá politická reprezentace k prosazování velmi přízemních zájmů.

*Josef Hložek:* Archeologie je jednou ze základních historických věd. Jaký má podle Vás současná společnost vztah k archeologii? Je po tomto oboru odpovídající společenská poptávka? – Třeba ve srovnání s moderními dějinami.

*Jan Mařík:* Vztah veřejnosti a archeologie je poměrně ambivalentní, o archeologii se běžný člověk dozvídá ve dvou rovinách. Jednak, kdy je archeologie zařazena někde mezi zprávy z regionů a roztomilá koťátka, nebo jinou divácky atraktivní záležitostí, kdy každý uznale pokývá hlavou, co všechno v té zemi dokážeme najít. Na druhé straně jsou situace, kdy se často nic netušící stavební firma musí poprat s finančním a časovými nároky záchranného výzkumu. Archeologie je jedním z oborů, který své prameny získává tak, že poměrně zásadním způsobem zasahuje do soukromého vlastnictví, a tam pak vznikají určité spory. Pořád jsem však přesvědčen, že archeologie a archeologické dědictví je v ČR dobře respektováno a to i s ohledem na relativně slabý a zastaralý památkový zákon. Protože pokud by lidé nechtěli archeologické dědictví respektovat, tak by s ním nakládali mnohem hůře a je to vidět i ve vztahu některých velkých firem a korporací. Pro řadu investorů bylo mnohem výhodnější archeologické dědictví zničit, ale přesto si to s ohledem na obecnou reputaci nedovolí a raději strpí výzkum, který je z hlediska časového i z hlediska vynaložených finančních prostředků mnohem větší zátěží, než by byla jednorázově udělená pokuta.

*Josef Hložek:* Byť i tato situace v minulosti nastala.

*Jan Mařík:* Ano ty případy velmi dobře známe a bohužel se jim asi nevyhneme ani v budoucnosti. Stále však platí, že se jedná o naprosté výjimky. Archeologickým ústavům je ročně oznámeno přibližně patnáct tisíc stavebních záměrů a máme jednotky případů, kdy dojde k úmyslnému poškození nebo zničení archeologického dědictví.

*Josef Hložek:* Je po archeologii odpovídající společenská poptávka?

*Jan Mařík:* Na to, jaká je společenská poptávka po našem oboru, se můžeme dívat různou optikou. Pokud se zaměříme na počet profesionálních archeologů, kteří působí v ČR, a jsou to archeologové, kteří vedle univerzit a archeologických ústavů působí v různých regionálních muzeích, tak je archeologů relativně velmi málo. A musím s politováním říci, že nejsou ani příliš dobře placeni ve srovnání s jinými obory, a ne jenom s obory, kde převažují lidé s vysokoškolským vzděláním. Tady je archeologie výrazně podhodnocena. Z hlediska laického, archeologie nebude nejspíše masovým oborem, který bude lákat tisíce a tisíce studentů, ale o to více si cením třeba i malých skupinek nadšenců, kteří dorazí na různé přednášky, protože to jsou lidé, kteří si archeologii, archeologické dědictví a jeho poznávání berou za své. A to jsou právě ti, o kterých jsem již dříve mluvil, kteří nám výrazně pomáhají.

*Josef Hložek:* Jaké povědomí o minulosti má podle Vás současná populace?

*Jan Mařík:* To je těžká otázka. Právě na přednáškách pro veřejnost a jiných prezentacích dokáží lidé velmi často překvapit velmi fundovanými otázkami, ze kterých je patrné, že mají velmi mnoho načteno a dokáží archeologa svými otázkami přivést do úzkých. Mnohdy překvapí i otázkami v mnoha ohledech triviálními. Třeba kolik zde žilo lidí, co jedli a kam chodili na záchod – což je oblíbená dětská otázka. Na otázky tohoto typu nedokážeme velmi často odpovědět tak komplexně, jak se od nás očekává. Možná tak vzniká prostor k tomu, abychom si zrevidovali otázky, které si klademe a které bychom si mohli klást při archeologickém výzkumu. Co se týká znalostí lidí, kde to je z pohledu archeologa slabé, tak je to v povědomí o tom, kde všude se mohou archeologické prameny zachovat. Málokdo si uvědomuje, že naše republika je velmi intenzivně protkána

archeologickými lokalitami. V ČR evidujeme kolem třiceti tisíc archeologických lokalit. Prakticky za každou vesnicí tak můžeme najít nějakou archeologickou památku. K tomu směřoval také program letošního Archeologického léta. Mnohdy dochází k překvapení různých samospráv z četnosti dochovaných archeologických památek, které se pak projeví zejména při provádění různých rekonstrukcí a stavebních či zemních pracích. Zde bych naopak čekal mnohem větší informovanost a někdy také trochu více respektu k archeologii ze strany zástupců měst a obcí. Mnohdy se totiž ukazuje, že i na relativně triviálním terénním zásahu, jakým je např. rekonstrukce chodníku, může archeologie hrát velmi významnou roli.

*Josef Hložek:* Jaký má podle Vás přínos poznání minulosti (ať už dávné i té méně vzdálené) současnou společnost?

*Jan Mařík:* Na tuto otázku je velmi nesnadné odpovědět. Chtěl bych se vyhnout klišé, že kdo nepozná minulost, bude dělat stejné chyby i v budoucnosti. Myslím si, že smysl archeologie je trochu jiný, než smysl historických věd obecně, protože archeologie odpovídá ve svých nálezech a díky svým pramenům na úplně jiné otázky. Většinou to nejsou ty „velké politické dějiny“, ale jsou to ty každodenní příběhy. A tyto každodenní příběhy se často dotýkají dnešních lidí a mohou komunikovat s těmi, kteří mají mnohdy podobné každodenní problémy. Kdybych měl tuto odpověď posunout do odborného jazyka, tak archeologie má ohromný potenciál ve vytváření nejen národní, ale také lokální identity. To, že se někdo dokáže identifikovat se svými předky, dokáže si představit lidi, kteří žili na místě, kde dnes žije on, nebo ona, a dokážou si lépe vážít nejen historie, ale také krajiny, do které jsou archeologické nálezy zasazeny. To je jedna z věcí, kterou vnímám jako poměrně špatný trend, kdy je archeologie odtržena od krajiny a přiřazena do „kategorie památek“. Archeologie je v tomto směru určitým a to nejen mezioborovým pojítkem a má mnohem co více dělat např. s životním prostředím. Pokud jsem měl možnost vidět prezentace např. některých obcí v rámci programů zaměřených na vytváření a budování lokální identity, tak archeologie zůstává v tomto směru ne úplně využita. Dovolil bych si zde krátkou odbočku např. do Holandska, kde při vysušování moře a vytváření úplně nových území v 60. a 70. letech 20. století bylo promyšleným způsobem realizováno osazení tohoto prostoru. A když se hledala odpověď na otázku, co by mohlo nově příchozí různých národností spojit, tak to byly právě archeologické nálezy, které se v tomto prostoru objevovaly. Takže tito nově příchozí lidé se dokázali skrze archeologii identifikovat s nově vzniklým prostorem, který byl předtím pod hladinou moře.

*Josef Hložek:* Základní přehled o naší minulosti získává většinová populace na základních či středních školách. Jak se uplatňují výsledky moderního archeologického bádání při výuce?

*Jan Mařík:* Tohle je potíží asi všech vědních oborů, neboť jejich poznatky se do učebnic dostávají velmi pomalu. Vzpomínám si, jak historik a profesor Šmahel řekl v jednom rozhovoru, že velký úspěch by považoval, aby se výsledky jeho práce dostaly do školní učebnice. Bohužel je to obvykle proces, který trvá desítky let. V případě archeologie, resp. pravěku a protohistorie, je trochu škoda, že je možná i uměle vsazována do hodin výuky dějepisu. Ve finále je pak nejen učiteli kritizováno, že se nedostává prostoru pro výuku moderních dějin. Můžeme pak slyšet návrhy proč neškrtnout lovce mamutů, dobu bronzovou a železnou, protože to s naší historií moc nespojuje. Někteří učitelé dějepisu pak přistupují k výuce pravěku jako k nutnému zlu. Možná by stálo za úvahu přesunout část látky do jiných předmětů. Mohlo by to být do předmětů, jako je výchova k občanství. Díky vysoké četnosti archeologických památek je šance využít je na lokální úrovni právě v souvislosti s ochranou krajiny.

*Josef Hložek:* Což však činí pro některé studenty dějepis, nebo dnešní úvod do společenských věd, méně atraktivními.

*Jan Mařík:* Určitě. Jde o to, že v základních historických událostech, které jsou pojaty při výuce dějepisu, nedochází k zásadním zvrátům. Archeologie však pracuje s velmi specifickou pramennou základnou, která umožňuje různé pohledy na různá témata, přístupy a interpretace. Názory na některá témata se vyvíjí velmi dynamicky. Dobrým příkladem mohou být například počátky českého státu. To pak rozbíjí mnohdy pevně nastavené osnovy a rámce, které si učitelé vytváří, a dostává je to do situace, kdy to, co jeden rok uvádí jako zjevnou pravdu, už v dalším roce vůbec pravdou být nemusí.

*Josef Hložek:* Řadu let působíte také jako pedagog. Jak hodnotíte dnešní studenty? Například ve srovnání se svou generací.

*Jan Mařík:* Tak samozřejmě zde platí, že za našich časů by si studenti nemohli dovolit to, co vidíme dnes (smích). Ted vážně, studenti se asi nijak zásadně nemění, mění se však prostředí a technologické možnosti a to se odráží v jejich odlišném přístupu ke studiu. Podstatná část studia by dnes neměla být jen o znalostech a o memorování faktů, čehož jsme byli jako studenti občas obětmi. Byl bych rád, aby studenti byli více vedeni ke kritickému myšlení a učili se, jak klást otázky a jak pochybovat o odpovědích. V tom možná současná přemíra informací může studenta mnohem lépe připravit na práci s archeologickým materiálem. Především na to, že bude k materiálu přistupovat s nějakou pokorou a bude si uvědomovat, že interpretační přístupy mohou být mnohem širší. Faktografický základ oboru, který však nemusí být bolestně namemorován, ale dá se k němu přijít i jinou cestu, však některým kvalitním a i velmi motivovaným studentům do jisté míry chybí. Tato část vědomostí se poněkud vytrácí a to ve prospěch znalostí a možností použití nových technologií, což určitě není dobře.

*Josef Hložek:* Jaké mají podle Vás absolventi oboru Archeologie možnosti uplatnění ve srovnání s ostatními humanitními obory?

*Jan Mařík:* Už jsem zmiňoval skutečnost, že v ČR působí cca 500 profesionálních archeologů, což je poměrně málo. Při počtech studentů, které vidíme na jednotlivých katedrách, je zřejmé, že všichni uplatnění v oboru nenaleznou a možná ho ani nebudou hledat. Ale s překvapením však zjišťuji, že pokud je třeba sehnat kvalitního archeologa na obsazení uvolněného místa, tak je to často nesnadná práce. Takže se často ptám, kam absolventi mizí. Uplatnění však absolventi archeologie nacházejí. Tento obor má určitou výhodu a je to zároveň i jeho slabost. Musíme si „půjčovat“ dovednosti a postupy z celé řady dalších oborů, ať už z oblasti humanitních a společenských věd, sociologie, etnografie, psychologie, včetně přírodních věd. Archeolog by tak měl být v malé míře poučeným kartografem, měl by umět zacházet s výsledky chemických analýz, měl by něco vědět o botanice, zoologii, antropologii. V žádném z těchto oborů však nebude, až na výjimky, úplným profesionálem. Takže by u archeologie mohlo platit přísloví to o devateru řemesel i to o tom desátém. Ale je vidět, že archeologové díky tomuto komplexnímu zaměření si dokážou najít práci i v oborech, které s archeologií souvisí pouze zdánlivě, či vůbec. Někteří archeologové tak našli překvapivě uplatnění například u bezpečnostních složek státu.

*Josef Hložek:* Pokud hovoříme o absolventech, jaké jsou na ně z hlediska uplatnění v oboru kladeny požadavky? V rámci procesu akreditace jednotlivých studijních oborů je kladen důraz na profil absolventa. Jaké znalosti a kompetence by měl podle Vás mít absolvent bakalářského magisterského a doktorského oboru Archeologie?

*Jan Mařík:* Myslím si, že tyto programy jsou většinou napsány velmi vzletným a všeobjímajícím způsobem, realita však bývá docela jiná. To, co bych v procesu vzdělávání chtěl více vidět, je výuka základního řemesla, které se na všech těchto úrovních velmi podceňuje. V bakalářském stupni by to měla být velmi dobrá orientace v terénu. Absolvent by měl z bakalářského stupně odcházet plně vybaven pro to, aby mohl být platným členem týmu provádějícího terénní výzkum. Absolventi magisterského studia by měli být dostatečně vzděláni na to, aby ve smyslu zákona garantovali licenci pro oprávněnou organizaci, ve které působí. Takový člověk by měl být plnohodnotným manažerem archeologických výzkumů. Měl by umět postavit koncepci výzkumu jak z hlediska technického, tak i odborného. Nemělo by jít jen o technicistní záležitosti v podobě vykopání nálezů, jejich ošetření a uložení. U absolventů doktorského studia je pak možné očekávat, že budou schopni nejen formulovat vědecké otázky, ale také výzkum plně realizovat a zakončit jej kvalitní publikací.

*Josef Hložek:* V ČR je možné studovat archeologii na celé řadě univerzitních pracovišť. V dnešní době si tato pracoviště konkurují, nebo si zachovávají určitá specifika, podle kterých si je uchazeči o studium volí?

*Jan Mařík:* Každá katedra nebo ústav mají své specifické zaměření. To je asi jediná cesta, jak udržet takto široce koncipovanou výuku archeologie. Je však otázkou, zda bude takto silný zájem o studium archeologie ze strany studentů také v budoucnu.

*Josef Hložek:* Dokumentace archeologických nálezů a situací byl základ archeologické práce před sto lety a je jejím základem i ve 21. století. Jaký vliv mají podle Vás nové technologie na současnou archeologii?

*Jan Mařík:* Nové technologie mohou být na první pohled velmi lákavé, nikdy by však neměly nahradit základní řemeslo, nicméně uznávám, že mohou mnoho věcí velmi usnadnit. Různé systémy 3D vizualizací nám umožňují dívat se na nálezy v místě jejich uložení i v době, kdy už bylo nutné terénní část výzkumu ukončit. To je jeden ze směrů, který mohou nové technologie zásadně proměnit. Díky pokroku v oblasti přírodních věd si můžeme klást celou řadu nových otázek, které souvisí např. s genetikou a mobilitou populací. Máme tak šance řešit témata, která souvisí s celospolečenskými změnami. V Archeologickém ústavu se například rozbíhá projekt, který se dotýká problematiky globálních změn a adaptace člověka na změny životního prostředí.

*Josef Hložek:* A co virtuální realita? Není Archeologický ústav v této oblasti u nás v jistém slova smyslu průkopníkem?

*Jan Mařík:* Já bych si přál, aby tomu tak bylo. Archeologický ústav s virtuální a rozšířenou realitou začínal již před poměrně dlouhou dobou. Před nějakými osmi lety začínal projekt virtuálního archeologického muzea orientovaný na neolit a nálezy z Bylan u Kutné Hory. Postupně se virtuální realita objevuje v dalších projektech. Ukazuje se, že síla virtuální reality není jen v popularizační rovině. Vedle prezentace veřejnosti nám virtuální realita může usnadnit práci s jednotlivými artefakty na dálku. Virtuální realita nám nabízí jiný pohled a může korigovat například naše představy o využití prostoru nebo podobu některých stavebních konstrukcí. Musí se však dodržet určitá pravidla, aby nešlo jen o alternativní videohru.

*Josef Hložek:* Život nás všech v posledních měsících více či méně ovlivnil virus COVID-19. Jak se odrazil v české archeologii? Projevily se nějaké „slabiny systému“? Otevřela tato situace nové oblasti, kam by měla česká archeologie „investovat“?

*Jan Mařík:* Začal bych asi tím, co možná nebylo překvapivé a co neovlivnilo archeologii ani v ČR ani v zahraničí, a to byly běžné terénní výzkumy, které běžely bez větších změn. Na druhé straně náš obor dost podstatně uzemnila omezení v oblasti setkávání a komunikace. Videokonference nám ušetřily cestování, ale ukázalo se, že osobní kontakty jsou nenahraditelné. Stejně tak do virtuálního prostředí nelze přesunout práci s materiálem. Platí to i pro výuku on-line. A jak jsem už zmínil, archeologie nefunguje jen v národních hranicích. Nemožnost cestování a osobních kontaktů nám velmi svazuje ruce. Citelně se to bohužel odrazilo na dvou velkých začínajících projektech, které se bez zahraničních kontaktů neobejdou. Omezený provoz domácích i zahraničních laboratoří se projevil i na publikačních výstupech.

*Josef Hložek:* V letošním roce se uskutečnila akce „Archeologické léto“, která nemá v moderní historii ČR obdoby. Jakou máte na akci zpětnou vazbu?

*Jan Mařík:* Zpětnou vazbu mám velmi příjemnou a hezkou. Archeologické léto probíhalo na více než sedmdesáti lokalitách a k dnešnímu dni si prohlídku rezervovaly přes tři a půl tisíce návštěvníků. Ve srovnání s návštěvností populárních hradů a zámků je to sice malé číslo, ale na archeologii je v některých ohledech až překvapivé. Reakce návštěvníků byla velmi pozitivní, až na nějaké drobné výhrady, které byly spíše důsledkem neporozumění tohoto konceptu. Z toho pak pro nás plynou poučení do budoucna, pokud by se měla akce opakovat. Většina účastníků akce pak byla příjemně překvapena tím, že akce byla bezplatná.

*Josef Hložek:* Účastnil jste se také některých z prohlídek jako lektor?

*Jan Mařík:* Já jsem si na svá bedra uvázal prohlídky dvou lokalit. Jednou je Libice nad Cidlinou, které se věnuji více než dvacet let. Jedná se o hradiště na východním okraji středních Čech, kde byly všechny prohlídky bezesbytku rezervovány. Druhou lokalitou byla středověká hornická lokalita Buchberg u Příbyslavi, kde si návštěvníci mohli vyzkoušet virtuální realitu. Měle mě překvapil především velký zájem ze strany místních obyvatel.

*Josef Hložek:* Tak to je možné považovat za veliký úspěch. Při plánování termínu našeho rozhovoru byl trochu problém sladit naše diáře. Jste velmi vytíženým člověkem. Jak relaxujete? Jak vím, v posledních měsících jste se stal příznivcem jedné stopy. . .

*Jan Mařík:* Cestu na skútru jsem zpočátku bral jako zjednodušení cesty poměrně dost ucpanou Prahou, ale nakonec se ukázalo, že to je docela zajímavý relax, i když mi skútr díky elektrickému pohonu neumožňuje nikterak dlouhé cesty mimo město. Velikým odpočinkem je pro mne cestování, tedy pokud je možnost cestovat. Takže z platných omezení nemám velkou radost. Další činností, která mě naplňuje, a doufám, že to nebude číst moje žena, je drobné domácí kutilství.

*Josef Hložek:* Děkuji Vám za rozhovor a přeji nejen Vám, ale celému pražskému Archeologickému ústavu vše dobré nejen v tom letošním, ale také v příštím roce.

**Josef Hložek**  
Západočeská univerzita v Plzni  
hlozek@kar.zcu.cz